



การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ POLITICAL PARTICIPATION OF THE PEOPLE IN BUENG KAN PROVINCE

โพธิ์คิน ชาวอุ้มหล้า^{*1} และ ดร.ปัทมา จรูญโรจน์ ณ อยุธยา
¹นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี
²อาจารย์ที่ปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี
^{*}ผู้รับผิดชอบบทความ : kwapokin8@gmail.com

Narisara Daesaman^{*1} and Dr.Pattama Jaroonroj Na Ayuthaya²

¹Student-Masterr of Politcal Science Program, Pathumthani University

²Advisor, Faculty of of Politcal Science, Pathumthani University

^{*}Corresponding author: kwapokin8@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และอาชีพ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ ประชากร ได้แก่ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในจังหวัดบึงกาฬ จำนวน 320,418 คน กลุ่มตัวอย่างได้คำนวณสูตรของทาโรยามาเน่ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยคือแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง และด้านการจัดตั้งและการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพและอาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ : ประชาชน / การมีส่วนร่วม / การเมือง

Abstract

Received : 1 October 2020

Revised : 18 November 2020

Accepted : 20 December 2020

Online publication date : 30 December 2020



The objectives of this research were to study 1) To study the level of political participation of the people in Bueng Kan Province. 2) To compare the political participation of people in Bueng Kan Province classified by personal factors including gender, age, educational level, status and occupation. This study use quantitative and qualitative research. The sample were 400 personnels of people who were eligible to be elected from the age of 18 and over who live in Bueng Kan Province. Data analysis using the software package. Statistics used in data analysis included percentage, mean, standard deviation, and One-Way ANOVA.

The results of the study found that 1. Political participation of the people in Bueng Kan Province was middle level. When considering each part found that Voting has highest mean. Next, they were participating in political activities, and political rally. And Formation and membership of political parties has lowest mean. 2. To compare the political participation of people in Bueng Kan Province classified by personal factors. It found that people, who have different gender, age, educational level, status and occupation, have different political participation.

Keywords: People / Participation / Politic

บทนำ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบทางการเมืองให้ประชาชนไทยทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของระบบประชาธิปไตยสังคมใดจะมีความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำพิจารณาได้จากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนสังคมที่ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงย่อมมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงในทางตรงกันข้ามถ้าสังคมใดประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำแสดงว่าสังคมนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่ำ (วัชรภรณ์ โพธิ์ศรีตา, 2543 : 1)

นับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย ปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา โครงสร้างระบบการเมืองของประเทศไทยได้เน้นความเป็นประชาธิปไตยแบบให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้นคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล โดยมีกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนโดยเฉพาะรัฐบาลเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น โดยรูปแบบการปกครองท้องถิ่น มี 5 แบบ คือ 1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2. เทศบาล 3. องค์การบริหารส่วนตำบล 4. กรุงเทพมหานครและ 5. เมืองพัทยา โดยมีกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา จัดเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ เมื่อพิจารณาตามหลักเกณฑ์แล้วจะเห็นว่าประชาธิปไตยในประเทศไทยเป็นเพียงรูปแบบเท่านั้น ประชาชนยังขาดหลักความคิดและแนวทางปฏิบัติอย่างมาก



ด้วยเหตุนี้เอง สถาบันและวิธีดำเนินการทางการเมืองในประเทศ เช่น พรรคการเมือง รัฐสภา หรือ การเลือกตั้ง จึงเป็นรูปแบบประชาธิปไตยเท่านั้น ส่วนภาคปฏิบัติยังไม่ใช่ ประชาชนไทยส่วนใหญ่ จึงถูกตัดขาดจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แท้จริงตลอดมา แม้ว่าบางสมัยจะมีการเลือกตั้ง แต่ การเลือกตั้งดังกล่าวมักเป็นไปอย่างไม่บริสุทธิ์ยุติธรรม และเป็นการสร้างความชอบธรรมให้กับ บุคคลหรือคณะบุคคลผู้มีอำนาจหรือต้องการอำนาจมากกว่า ด้วยเหตุนี้ ผู้ผูกขาดอำนาจทางการเมืองไทยตลอดมา ได้แก่ กลุ่มข้าราชการ ทหาร และพลเรือน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากนักธุรกิจ หรือพ่อค้าที่แสวงหาอำนาจทางการเมือง จากกลุ่มข้าราชการ เพื่อให้ปกป้องกิจกรรมของตนเอง และในระยะหลัง ๆ กลุ่มนักธุรกิจหรือพ่อค้าเริ่มลงสมัครรับเลือกตั้งเสีย โดยทุ่มเงินซื้อเสียงอย่างมากเพื่อหวังจะถนอมทุนคืนหากได้รับการเลือกตั้งและได้เป็นรัฐมนตรี

แม้บางสมัยจะเปิดโอกาสให้กลุ่มนักธุรกิจเป็นรัฐบาล โดยการเลือกตั้งแต่กลุ่มนักธุรกิจ เหล่านั้นมักอาศัยกลุ่มข้าราชการและกลุ่มนักธุรกิจอื่น ๆ สนับสนุนอำนาจทางการเมืองของตน เช่นการแต่งตั้งรัฐมนตรีซึ่งเป็นอดีตข้าราชการ ยิ่งไปกว่านั้นข้าราชการประจำยังเข้าร่วมสนับสนุน นักการเมืองผู้มีอำนาจอีกด้วยวงการเมืองของไทยจึงวนเวียนอยู่ แต่กลุ่มนักการเมืองข้าราชการ และพ่อค้านักธุรกิจเท่านั้นประชาชนส่วนมากยังห่างไกลจากวงการเมืองระบอบประชาธิปไตยของ ไทยจึงแตกต่างจากระบอบประชาธิปไตยของชาติตะวันตกเป็นอย่างยิ่ง เพราะตามหลักแล้ว ประชาธิปไตยแบบตะวันตกประชาชนต้องมีอำนาจทางการเมืองและมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่าง แท้จริงไม่ใช่จำกัด เฉพาะผู้มีอำนาจบางกลุ่มเท่านั้น จึงพอสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งเป็นรูปแบบที่มีส่วนร่วมทางการเมืองที่ชัดเจนที่สุด เพราะสามารถแสดงให้เห็นถึงแรง สนับสนุนจากประชาชนหรือแรงผลักดันให้รัฐบาลปรับเปลี่ยนนโยบายการบริหาร

ในช่วงที่ผ่านมาประชาชนในจังหวัดบึงกาฬไม่ค่อยมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่าที่ควร สังเกตได้จากข้อมูลผู้มีสิทธิในการเลือกตั้งกับจำนวนผู้ของไปใช้สิทธิเลือกตั้งช่วงที่ผ่านมา พบว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเลือกตั้งทั่วไป ในวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ.2554 ประชาชนผู้มีสิทธิในการเลือกตั้งในจังหวัดบึงกาฬ จำนวน 288,123 คน มีผู้ออกไปใช้สิทธิในการ เลือกตั้ง จำนวน 206,177 คน คิดเป็นร้อยละ 71.56 ในวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ.2557 ประชาชนผู้มี สิทธิในการเลือกตั้งในจังหวัดบึงกาฬ จำนวน 303,109 คน มีผู้ออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งจำนวน 167,732 คน คิดเป็นร้อยละ 55.34 จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าประชาชนให้ความสำคัญและ สนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมีแนวโน้มลดลง ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาสำคัญของการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย แต่การเลือกตั้งในวันอาทิตย์ที่ 7 สิงหาคม พ.ศ.2559 ประชาชนผู้มีสิทธิใน การเลือกตั้งในจังหวัดบึงกาฬ จำนวน 313,259 คน มีผู้ออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง จำนวน 182,362 คน คิดเป็นร้อยละ 58.18 และการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ประชาชนผู้มีสิทธิใน การเลือกตั้งในจังหวัดบึงกาฬ จำนวน 322,439 คน มีผู้ออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง จำนวน 206,733 คน คิดเป็นร้อยละ 64.12 (องค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ, 2562 : 11)

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าประชาชนให้ความสำคัญและสนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม ทางการเมืองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแต่ไม่มากนัก จากตัวเลขร้อยละของจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งที่ ผ่านมาเพิ่มขึ้น ไม่ได้หมายความว่าประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองมาก ประชาชนมีความ



เข้าใจในการปกครองตนเองแต่อย่างใด เพราะการออกมาใช้สิทธิในระดับที่สูง เพราะมีเหตุจูงใจจากหลายประการ เช่น การซื้อสิทธิขายเสียงและมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง ความต้องการในการเปลี่ยนแหล่งการปกครอง การสนใจทางการเมืองมากขึ้น เป็นต้น ดังนั้นการส่งเสริมให้ประชาชนแสดงออกซึ่งการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองอย่างกว้างขวางและทั่วถึง จึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาระบบประชาธิปไตย โดยจะต้องส่งเสริมให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งด้วยความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของการเลือกตั้งอย่างแท้จริง เมื่อประชาชนเข้าใจในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว สิ่งที่มาคือความสงบสุขของสังคม และประเทศชาติ มิใช่ส่งเสริมด้วยการกระทำที่มลายและไร้เหตุผลหรือด้วยอามิสสินจ้าง อย่างไรก็ตาม ด้วยสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของไทยเรา ทำให้เกิดข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมากมาย เช่น ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างเพียงพอ ทำให้ไม่สามารถเข้าไปมีบทบาทในการมีส่วนร่วมด้านต่าง ๆ ได้การขาดความกระตือรือร้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยในสนใจที่จะศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และอาชีพ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ประชาชนในจังหวัดบึงกาฬที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน
2. ประชาชนในจังหวัดบึงกาฬที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน
3. ประชาชนในจังหวัดบึงกาฬที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน
4. ประชาชนในจังหวัดบึงกาฬที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน
5. ประชาชนในจังหวัดบึงกาฬที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ ในครั้งนี้ประกอบด้วยเนื้อหาใน 4 ด้าน คือ 1. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง 2. ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม



ทางการเมือง 3. ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองและ 4. ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง

ด้านประชากร

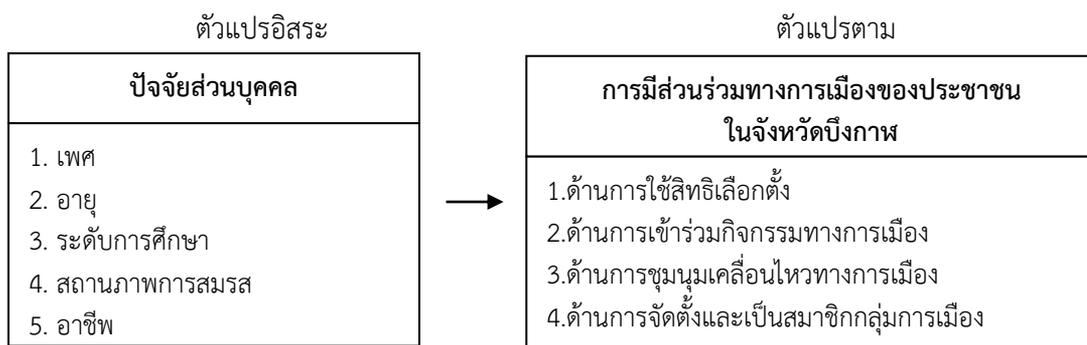
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ ที่มีสิทธิและมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จำนวน 320,418 คน (จังหวัดบึงกาฬ, 2562 : 15)

ด้านเวลา

ช่วงระยะเวลาที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือระหว่าง เดือนธันวาคม 2562 – เดือนกรกฎาคม 2563

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ (Almond and Powell, 1976 : 145-146) และ เสมอ จุ่นเจริญ (2557) มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้



ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสิทธิและมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จำนวน 320,418 คน (จังหวัดบึงกาฬ, 2562) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ ซึ่งผู้ศึกษาได้ใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน Krejcie and Morgan (1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 384 คน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการคำนวณและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้สามารถเป็นตัวแทนของประชากรอย่างสมบูรณ์ จึงใช้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน



สรุปผลการวิจัย

- ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ ปรากฏผลดังนี้
จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 มีอายุ 46-55 ปี จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 มีสถานภาพสมรสมากที่สุด มีจำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 74.50 มีการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 51.50 และมีอาชีพเกษตรกรจำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00
- วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	3.98	.71	มาก	1
2. ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง	3.02	.78	ปานกลาง	2
3. ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง	1.89	.68	น้อย	3
4. ด้านการจัดตั้งและการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง	1.58	.62	น้อยที่สุด	4
รวม	2.62	.51	ปานกลาง	

2.1 ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง และด้านการจัดตั้งและการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาแยกรายด้าน ได้ดังนี้

2.2 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ ระดับมาก 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ติดตามข่าวสารการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งอยู่เสมอ เข้าร่วมในการแก้ปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียงของประชาชนในพื้นที่และให้ความสนใจการดำเนินงานของผู้แทนที่เลือกตั้งเข้าไปปฏิบัติงานในสภาว่ามีการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประชาชนอย่างแท้จริง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.3 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อระดับปานกลาง 2 ข้อ และระดับน้อย 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ฟังคำปราศรัยของของผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ช่วยรณรงค์หรือเป็นอาสาสมัครต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งที่มีในชุมชน แนะนำให้บุคคลอื่นไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับ



เลือกตั้ง และร่วมวางแผนการพัฒนาตามนโยบายการหาเสียงของสมาชิกสภา ทั้งรัฐสภาระดับชาติ และระดับท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.4 ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวกว้างทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อย 4 ข้อระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ เข้าร่วมชุมนุมต่อต้านหรือประท้วงการดำเนินการของรัฐ หากไม่ตรงตามความต้องการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คัดค้านการกระทำของนักการเมืองทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น หากเป็นการทุจริตและประพฤติมิชอบ และ ร่วมสนับสนุนเงินหรือสิ่งของอื่นแก่บุคคลที่ร่วมชุมนุม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.5 ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุดทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ เสนอตัวเข้ารับสมัครการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา เข้าร่วมจัดตั้งกลุ่มการเมือง เป็นสมาชิกพรรคการเมือง และเข้าร่วมขับเคลื่อนการบริหารนโยบายของพรรคการเมือง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นจริง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. วิเคราะห์ตามสมมติฐาน

3.1 สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองแตกต่างกัน ส่วนด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวกว้างทางการเมือง และด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง ไม่แตกต่างกัน

3.2 สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') ปรากฏผลดังนี้ ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามอายุ โดยรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 8 คู่ คือ 1) อายุ 18-25 ปี กับ 36-45 ปี 2) อายุ 18-25 ปี กับ อายุ 46-55 ปี 3) อายุ 18-25 ปี กับ อายุ 55 ปี ขึ้นไป 4) 26-35 ปี กับ อายุ 36-45 ปี 5) อายุ 26-35 ปี กับ อายุ 46-55 ปี 6) 26-35 ปี กับ อายุ 55 ปีขึ้นไป 7) อายุ 36-45 ปี กับ อายุ 46-55 ปี และ 8) อายุ 46-55 ปี อายุ 55 ปีขึ้นไป

3.3 สมมติฐานที่ 3 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') ปรากฏผลดังนี้ ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 12 คู่ คือ 1) ระดับการศึกษาประถมศึกษา กับ มัธยมศึกษา 2) ระดับการศึกษาประถมศึกษา กับ ปวช./ปวส. 3) ระดับการศึกษาประถมศึกษา กับ ปริญญาตรี 4) ระดับการศึกษาประถมศึกษา กับ ปริญญาโท 5) ระดับการศึกษาประถมศึกษา กับ ปริญญาเอก 6) ระดับศึกษามัธยมศึกษา กับ ปวช./ปวส.



7) ระดับการศึกษามัธยมศึกษา กับ ปริญญาตรี 8) ระดับการศึกษามัธยมศึกษา กับ ปริญญาโท 9) ระดับการศึกษามัธยมศึกษา กับ ปริญญาเอก 10) ระดับการศึกษา ปวช./ปวส. กับ ปริญญาตรี กับ 11) ระดับการศึกษาปวช./ปวส. กับ ปริญญาโท และ 12) ระดับการศึกษาปวช./ปวส.กับ ปริญญาเอก

3.4 สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ด้านการชุมนุม เคลื่อนไหวทางการเมือง และด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่แตกต่างกันดังนั้นจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') ปรากฏผลดังนี้ ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 3 คู่ คือ 1) สถานภาพโสด กับ สมรส 2) สถานภาพโสด กับ หม้าย/หย่าร้าง และ 3) สถานภาพสมรส กับ หม้าย/หย่าร้าง

3.5 สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง และด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ไม่แตกต่างกันดังนั้นจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') ปรากฏผลดังนี้ ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 6 คู่ คือ 1) อาชีพรับราชการ กับ รับจ้าง 2) อาชีพธุรกิจส่วนตัว กับ รับจ้าง 3) อาชีพธุรกิจส่วนตัว กับ เกษตรกร 4) อาชีพค้าขาย กับ รับจ้าง 5) อาชีพค้าขาย กับ เกษตรกร และ 6) อาชีพรับจ้าง กับ เกษตรกร

4. การวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งสรุปได้ ดังนี้

4.1 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง สรุปได้ว่าประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งมาก เพราะว่า 1) ไม่มีการเลือกตั้งมานาน ประชาชนเริ่มเบื่อรัฐบาลชุดปัจจุบัน ไม่พอใจการทำงานของรัฐบาลประยุทธ์ 2) ประชาชนกลัวถูกจำกัดสิทธิต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด 3) ประชาชนหวังจะให้มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลที่ดีมีคุณภาพ 4) ประชาชนไม่ต้องการรัฐบาลที่มาจากการยึดอำนาจที่มีอำนาจล้มฟ้าด้วยมาตรา 44 5) ประชาชนไม่เชื่อว่ารัฐบาลชุดนี้จะสามารถบริหารประเทศให้พัฒนาเจริญรุ่งเรืองได้ 6) ประชาชนเบื่อข่าวสารทางการเมืองว่านายกรัฐมนตรียได้ประกาศหลายครั้งว่าจะมีการเลือกตั้ง แต่ไม่มีความแน่นอน 7) ประชาชนคิดว่าจะชั่วจะดีชาวบ้านกับผู้แทน มีความสัมพันธ์ในลักษณะพึ่งพากัน 8) ประชาชนตระหนักแล้วว่า การไม่มีตัวแทนในสภานั้นสาหัสเพียงใด 9) ประชาชนคิดว่าสามารถต่อว่าต่อขาน ชมชู้ และต่อรองกับ



นักการเมืองได้ แต่ทำอย่างนั้นกับ ทหาร ตำรวจ ข้าราชการระดับสูง นักกฎหมาย และชนชั้นนำในสังคม ที่ร่วมกันอยู่ในแม่น้ำสายต่าง ๆ ของ คสช. 4-5 ปีที่ผ่านมาไม่ได้

4.2 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง สรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองเท่าที่ควร ซึ่งจากสาเหตุหลายประการ ได้แก่ 1) ประชาชนไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง 2) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวส่วนมากจะเป็นแกนนำหัวคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้ง 3) ประชาชนมองไม่มีประโยชน์ของเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง 4) ประชาชนไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองเพราะต้องทำมาหากิน 4) ประชาชนไม่มีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง 5) ประชาชนมองว่าเป็นเรื่องไกลตัวเกินไป ไม่กระทบต่อวิถีชีวิตของตัวเอง 6) ประชาชนกลัวปัญหาต่าง ๆ ตามจากภัยการเมือง 7) ประชาชนมองว่า กิจกรรมทางการเมืองเป็นเรื่องของผู้แทนราษฎร หรือกลุ่มมีผู้อิทธิพลทางการเมืองและกลุ่มผู้สนับสนุนเท่านั้น 8) ประชาชนมองว่า กิจกรรมทางการเมืองไม่กระทบโดยตรงกับปากท้องของประชาชน เช่น การเรียกร้องพื้นที่ทำกินของเกษตรกร เป็นต้น 9) ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเมืองส่วนใหญ่จะเป็นด้านลบ เช่น เรื่องการทะเลาะเบาะแว้งของเหล่าผู้แทนราษฎร การประพฤติตนไม่เหมาะสมของนักการเมือง และการทุจริตคอร์ปชั่นต่าง ๆ ของนักการเมือง เป็นต้น 10) ประชาชนเบื่อการเมือง เพราะได้รับรู้ข่าวสารเรื่องการชุมนุมประท้วงรัฐบาลในแต่ละครั้งก็มีความวุ่นวาย ก่อความเสียหายกับประชาชนเป็นจำนวนมาก สุดท้ายก็แก้ไขปัญหามาไม่ได้ 11) ประชาชนมองว่าไม่เกี่ยวกับตน ไม่ได้ประโยชน์อะไร ทำไปอาจจะไม่คุ้มหรือไม่อาจจะได้รับภัยอันตรายต่าง ๆ จากกลุ่มการเมืองที่อยู่ตรงข้ามกัน 12) ประชาชนจะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองต่อเมื่อเป็นกิจกรรมที่ตนเองสนใจอย่างมาก เช่น การรับฟังปราศรัยจากพรรคการเมืองที่ตนชื่นชอบ

4.3 ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง สรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยเข้าร่วมการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองเท่าที่ควร ซึ่งจากสาเหตุหลายประการ ได้แก่ 1) เหตุการณ์ชุมนุมประท้วงทางการเมืองในจังหวัดบึงกาฬไม่ค่อยมี 2) ประชาชนไม่สนใจการเมือง เพราะมองว่าการเมืองเป็นเรื่องของนักการเมือง เป็นเรื่องผลประโยชน์ของกลุ่มที่มีอำนาจทางการเมือง 3) ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองในด้านลบ 4) ประชาชนคิดว่าการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองเป็นเรื่องของกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองมากกว่าการเรียกร้องเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง 5) ประชาชนมองว่าการชุมนุมประท้วงเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ผ่านมาไม่ได้ประโยชน์ ไม่มีผลต่อการทำมาหากินของตน 6) ประชาชนคิดว่าการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองเป็นเรื่องอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน 7) ประชาชนได้รับข่าวสารทางการเมือง ข่าวการชุมนุมประท้วงทางการเมืองในแต่ละครั้ง มีแต่ความเสียหาย ผู้เข้าร่วมประท้วงหลายคนต้องประสบการชะตากรรมที่แตกต่างกันทั้งการถูกจับกุมคุมขัง การถูกทำร้าย ตลอดจนจนถึงการเสียชีวิต 8) ประชาชนกลัวภัยอันตรายที่จะตามมา หากมีการปราบปรามอย่างรุนแรงของฝ่ายรัฐบาล ซึ่งเป็นรัฐบาลที่มีความพร้อมทั้งอำนาจและกำลังทหาร กำลังตำรวจ และฝ่ายกฎหมาย และ 9) ประชาชนไม่มีเวลาเข้าร่วมการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง



4.4 ด้านการจัดตั้งและการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง สรุปได้ว่า ประชาชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการจัดตั้งและการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ซึ่งเกิดจากหลายสาเหตุ ได้แก่ 1) เพราะมองว่าอาชีพนักการเมืองเป็นเรื่องของกลุ่มคนที่สนใจทางการเมืองและมีความพร้อมในเรื่องการเงิน 2) ประชาชนไม่รู้ว่าการจัดตั้งและการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองมีประโยชน์อะไร 3) ประชาชนเบื่อรัฐบาลทหาร เพราะมองว่าทหารเมื่อได้ขึ้นมาใช้อำนาจก็มักจะทำให้ความหวังแก่คนไทยมากมาย แต่ท้ายที่สุดก็ทำดีที่เหลวหรือปัสสาวะไม่สุด ทำอะไรไม่สำเร็จ ทั้ง ๆ ที่มีอำนาจเด็ดขาด 4) ประชาชนเบื่อนักการเมือง เพราะมองว่านักการเมืองทั้งหลายไม่พัฒนา ทำไม่ได้อย่างที่ตั้งความหวังไว้ หรือทำตัวไม่น่ารักไม่น่าเอ็นดู เช่น โกงกิน พุดจาหยาบคาย เป็นต้น 5) ประชาชนมองว่าการเมืองไทยมีแต่ความขัดแย้ง แย่งชิงผลประโยชน์ ผ่านการเลือกตั้งมาแล้วแต่ยังไม่สามารถจัดตั้งรัฐบาลได้ บ้านเมืองไม่มีเสถียรภาพ ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน 6) ประชาชนมองไม่เห็นหนทางแก้ไขให้ปัญหาต่าง ๆ คลี่คลายลงได้ 7) ประชาชนรู้สึกเบื่อหน่ายการเมืองมาก จนไม่อยากเข้าไปยุ่ง มองว่าเป็นเรื่องไกลตัว และมีทัศนคติมุมมองในเชิงลบที่ลึกลาม 8) ประชาชนมองว่าการเมืองเป็นเรื่องของการแก่งแย่งอำนาจกันเองในกลุ่มผู้นำในวงการบริหาร การแก่งแย่งแข่งขันกันมีอำนาจของบรรดาผู้นำทางการเมืองนี้เองทำให้การปกครองระบอบนี้มิได้ก้าวหน้าหรือเจริญเติบโต 9) ประชาชนส่วนใหญ่ยังมิมีฐานะยากจน ได้รับการศึกษาทางการเมืองน้อย ขาดสถาบันทางการเมืองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ขาดผู้ทะเยอทะยานทางการเมือง และ 10) ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับรู้ข่าวสารว่านักการเมืองมุ่งแต่จะแก่งแย่งอำนาจทางการเมืองเพื่อสนับสนุนพรรคพวกของตน

อภิปรายผล

จากการวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในจังหวัดบึงกาฬ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมา คือ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง และด้านการจัดตั้งและการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจเป็นเพราะการเลือกตั้งที่ผ่านมา ประชาชนต้องการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองมากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศในระยะหลายปีที่ผ่านมาห่างหายจากการเลือกตั้งมานาน ทำให้ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แต่ในทางกลับกันพบว่า ด้านการจัดตั้งและการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ที่ว่า ผลจากการสัมภาษณ์กับพบว่า ประชาชนในจังหวัดบึงกาฬส่วนน้อยหรือแทบจะไม่มีเลยที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการจัดตั้งและการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวิณั บุนนาค (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า มีระดับการมีส่วนร่วม



อยู่ในระดับ มากที่สุดในด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง รองลงมา ด้านการเป็นนักกิจกรรมในชุมชน ด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง ด้านการเป็นผู้ณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านการเป็นผู้ประท้วง และด้านการติดต่อกับทางราชการ

จากผลการวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในจังหวัดบึงกาฬทั้ง 4 ด้าน ผู้ศึกษาจึงขออภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งโดยรวม อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมามีผู้ไปใช้สิทธิเป็นจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานศึกษาของ ฐานิตา เฉลิม (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชน ในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน การใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะวิถีชีวิตของคนในยุคปัจจุบันมีความเร่งรีบ จนลืมนสนใจเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานศึกษาของ สมพิศ สุขแสน (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างจริงจังอยู่ในระดับต่ำ

1.3 ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวกิจกรรมทางการเมือง โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ที่พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬในด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวกิจกรรมทางการเมืองนั้นแทบจะไม่เกิดขึ้นเลย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานศึกษาของ สมพิศ สุขแสน (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการเคลื่อนไหวกิจกรรมทางการเมือง อยู่ในระดับต่ำ

1.4 ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ พบว่าประชาชนในจังหวัดบึงกาฬส่วนน้อยมากที่มีการเคลื่อนไหวกิจกรรมทางการเมืองในการจัดตั้งและการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองต่าง ๆ ด้วยตนเอง หากพบเห็นการจัดตั้งและการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองส่วนใหญ่จะมาจากพรรคชวนหรือการรวมตัวกันของประชาชนที่เป็นกลุ่มหัวคะแนนที่สนับสนุนพรรคการเมืองต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานศึกษาของฐานิตา เฉลิม (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสิ่งเร้าทางการเมืองพบว่าข้อมูลข่าวสารจากเทศบาลและผู้นำท้องถิ่นส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนน้อย

2. การเปรียบเทียบประชาชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในจังหวัดบึงกาฬ พบว่า

2.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานศึกษาของ ภูสิทธิ์ ชันติกุล (2554) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่ทรงอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และสถานภาพ สอดคล้องกับผลงานศึกษาของ อำนาจ ศรีพระจันทร์ (2558) ได้



ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ศึกษาเฉพาะอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่า เพศ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญ

2.2 ประชากรที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน โดยรวมต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานศึกษาของ ภูสิทธิ์ ชันติกุล (2554) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่ทรงอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และสถานภาพสอดคล้องกับผลงานศึกษาของ บุศรา โพธิสุข (2559) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อายุ ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน

2.3 ประชากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน โดยรวมไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานศึกษาของ บุศรา โพธิสุข (2559) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การศึกษา ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกันส่วนเพศและสถานภาพ ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

2.4 ประชากรที่มีสถานภาพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน โดยรวมไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานศึกษาของ ภูสิทธิ์ ชันติกุล (2554) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ทรงอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และสถานภาพ

2.5 ประชากรที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน โดยรวมต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานศึกษาของ บุศรา โพธิสุข (2559) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า อาชีพแตกต่างกัน ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ ผู้ศึกษาขอเสนอแนะความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งพบว่า ให้ความสนใจการดำเนินงานของผู้แทนที่เลือกตั้งเข้าไปปฏิบัติงานในสภาว่ามีการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประชาชนอย่างแท้จริง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ ควรให้ความสนใจการดำเนินงานของผู้แทนที่เลือกตั้งเข้าไปปฏิบัติงานในสภาว่ามีการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประชาชนอย่างแท้จริง
2. ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองพบว่า ร่วมวางแผนการพัฒนาตามนโยบายการ



หาเสียงของสมาชิกสภา ทั้งรัฐสภาในระดับชาติและระดับท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ ควรมีส่วนร่วมในวางแผนการพัฒนาตามนโยบายการหาเสียงของสมาชิกสภา ทั้งรัฐสภาในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

3. ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับ พบว่า การร่วมสนับสนุนเงินหรือสิ่งของอื่นแก่บุคคลที่ร่วมชุมนุม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ ควรเข้าร่วมสนับสนุนเงินหรือสิ่งของอื่นแก่บุคคลที่ร่วมชุมนุม

4. ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมืองพบว่า เข้าร่วมขับเคลื่อนการบริหารนโยบายของพรรคการเมือง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นจริง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ ควรเข้าร่วมขับเคลื่อนการบริหารนโยบายของพรรคการเมือง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นจริง

บรรณานุกรม

กนก วงษ์ตระหว่าน. (2529). ประชาธิปไตย พรรคการเมืองและการเลือกตั้ง. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์.

เกษียร เตชะพีระ. (2541). **ธรรมรัฐ-ธรรมละ**. กรุงเทพมหานคร : พีเพิล.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2559). **สร้างองค์กรภาคประชาชนให้ยั่งยืน**. กรุงเทพมหานคร.

_____. (2560). **10 บทบาท-แนวทางการสร้างความร่วมมือของภาคประชาชน ภาครัฐภาคเอกชน**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/64233>. เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2562.

คณะกรรมการการเลือกตั้ง.(2560). **การมีส่วนร่วมและการตรวจสอบการเลือกตั้ง**.

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.

คงฤทธิ์ กุลวงษ์ (2561). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม”. **บทความวิชาการ มหาวิทยาลัยนครพนม**.

คะนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม. (2545). **แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย : ปัญหาอุปสรรคและทางออก**. นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า.

จรูญ สุภาพ. (2527). **หลักรัฐศาสตร์ ฉบับพื้นฐาน**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยา.

จักษ์ พันธุ์ชูเพชร. (2549). **การเมืองการปกครองไทย : จากยุคสุโขทัยสู่สมัยทักษิณ**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). ปทุมธานี : Punch Group.

จิระโชค วีระสย และคณะ. (2542). **รัฐศาสตร์ทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จันทนา สุทธิจारी.(2544). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมืองการปกครองของไทยตามรัฐธรรมนูญ ฉบับประชาชน**. กรุงเทพมหานคร : วี เจ พรินเตอร์.



- จุมพล หนีพานิช. (2548). การเมืองภาคประชาชน: ลักษณะ บทบาท ความสำคัญที่มีผลต่อ
การเมืองไทย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชนาธิป ธาระรัช และ ภัครดา ฉายอรุณ (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
นิสิต ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. รัฐศาสตร์
(ภาคพิเศษ) คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต
กำแพงแสน.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2543). วาทกรรมการพัฒนา : อำนาจ ความรู้ ความจริง เอกลักษณะ
และความเป็นอื่น. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : วิชาษา.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2541). 100 ปีแห่งการปฏิรูประบบราชการ: วิวัฒนาการของอำนาจรัฐ
และอำนาจการเมือง. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- เสมอ จุ่นเจริญ. (2557). ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัด
ชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ฐานิตา เถลิ้ม. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในระดับ
เทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
- ณัฐวิณี บุณนาค. (2559). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบางคนที
จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- บุศรา โพธิสุข. (2559). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณี
ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”. ใน วารสารพินนศวรรสาร. ปีที่ 12 ฉบับ
ที่ 1.
- พื้นที่ศึกษาจังหวัดบึงกาฬ. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดบึงกาฬ>. เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2562
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2554). ปัจจัยที่ทรงอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขต
ดุสิต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สมพิศ สุขแสน. (2552). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลเมือง
อุดรดิตถ์”. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. ปีที่ 4 ฉบับที่ 8 (มกราคม-
มิถุนายน).
- อำนาจ ศรีพระจันทร์. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วน
จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.